

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ
СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Конст.з. № 26/96г.
9 септ. - 1.11.1996г.
Наср. от група народни представители
28.11.96г.

ИСКАНЕ

от група народни представители

Уважаеми господа конституционни съдии,

На основание чл.150, ал.1 и във връзка с чл.149, ал.1 от Конституцията на Република България се обръщаме към вас с молба да обявите като **противоконституционни разпоредбите на ал.1 и ал.2 в член 15 и на Пар.9 от преходните и заключителните разпоредби от Закона за данъка върху печалбата.**

Мотиви:

В ал.1 и ал.2 на чл.15 се определят данъчно признати разходи за амортизации в зависимост от вида дълготрайни активи. А в ал.3 на същия член се постановява, че за непосочените изрично активи при определяне на разходите за амортизации се прилага чл.20 от Закона за счетоводството, който дава право на собственика сам да определя начина на амортизация на дълготрайните активи.

Така формулираните ал.1 и ал.2 на чл.15 не позволяват възстановяването на разходите на съответния инвеститор чрез амортизациите при изявена инфлационна обстановка, в каквата страната се намира от редица години. Поради това инвеститорът-собственик не може да придобие нов дълготраен актив с натрупаните суми от амортизационни отчисления след излизане от експлоатация на стария актив. Причината е, че държавата ще му вземе под формата на данък печалба една голяма част от разходите за амортизации. Несъобразяването с инфлацията води до изкуствено завишаване на облагаемата печалба за сметка на необходимо присъщите разходи.

Един пример: Ако имаме дълготраен актив на сума 100 лева с годишна амортизационна норма от 20%, то след изтичане на една година данъчно признатите разходи за амортизации ще са равни на 20 лева. Ако с помощта на този актив е реализиран финансов резултат от 100 лева, то този резултат ще бъде намален с 20 лева разходи и ще бъде формирана печалба за облагане равна на 80 лева. Ако обаче в течение на годината повишаването на цената на актива е било четворно - равно на 300% инфлация /колкото се очаква да е през тази година/, то за да се запази реалния капитал собственикът би следвало да отдели за амортизация на актива и четворно по-голяма сума - равна на 80 лева. В

разглеждания случай това означава, че при еднакъв финансов резултат печалбата за облагане би следвало да е само 20 лева. По разпоредбите обаче на ал.1 и ал.2 от чл.15 печалбата за облагане ще бъде отново 80 лева. При 40% облагане / в действителност то е малко повече/ данъкът върху 80 лева печалба е 32 лева, а върху 20 лева е 8 лева. Разликата между двете величини представлява сумата, която е конфискувана от собственика инвеститор от страна на държавата. Колкото е по-висока инфлацията за съответната година, толкова е по-голям размерът на тази конфискация. И нещо повече - дори инфлацията в следващите години от използването на дълготрайния актив / в случая още 4 години/ да бъде сведена до нула, то от данъчна гледна точка максималната сума, която може да бъде приспадната от финансовия резултат, ще е пак само 20 лева годишно или общо 100 лева за петте години живот на актива. В края на петгодишния период собственикът ще може да възстанови само една малка част от вложения от него капитал, останалата част му бъде конфискувана от държавата под формата на данък печалба. Защото му се облага се не печалбата, а разходите.

Би могло да се допусне, че държавата може да декапитализира, т.е. да конфискува част от капитала на държавните предприятия, но в никакъв случай това не може да става и по отношение на частния сектор.

Последиците за икономиката са изключително опасни - тя се декапитализира, намаляват ѝ се конкурентните възможности, губят се работни места, задушава се стопанската инициатива, прогонват се всякакви инвеститори - чужди и наши. Следва да се има предвид, че тази схема на амортизиране на активите се прилага не само за юридическите лица, плащащи данък печалба, но и за другата основна категория стопански субекти - едноличните търговци, плащащи данък общ доход. Поради това продължаването на нейното действие е изключително опасно за националната ни икономика.

Ал.1 и ал.2 на чл.15 противоречат на чл.17, ал.2 на Конституцията **/частната собственост е неприкосновена/**, чл.19, ал.1 **/икономиката на Република България се основава на свободната стопанска инициатива/** и чл.19, ал.3 **/Инвестициите и стопанската дейност на български и чуждестранни граждани и юридически лица се закрилят от закона/**.

Досега материята се уреждаше с отменения Указ 56 за стопанската дейност и в Правилника за прилагането му. През последните години чрез съответни промени с тези актове на два пъти беше дадена възможност и то само за държавните предприятия да ревалоризират активите си. Но и за частния сектор имаше известна компенсация, тъй като за юридическите лица с преобладаващо частно участие и за едноличните търговци беше в сила данъчната преференция за приспадане от облагаемата печалба на направените през съответната година инвестиции в дълготрайни активи. В новия закон за данък върху печалбата обаче тази преференция отпадна.

При изработването на закона би следвало да се възприеме принципа за задължителното ревалоризиране на активите по чл.15, ал.2 в зависимост от годишната инфлация за всеки от тях. Подобен проблем може да почака с решаването си само ако инфлацията беше пренебрежима величина. За съжаление това не е така. Отменянето на тези две алинеи също няма да може да реши въпроса, но ще даде възможност всеки собственик да амортизира активите по избрана от него схема, което право му се предоставя от Закона за счетоводството. Може да се предполага, че чрез ускорена амортизация собственикът ще намали размерът на конфискацията чрез данък печалба до минимум. От друга страна след отмяната на тези постановки законодателят ще бъде стимулиран да потърси друго решение в закона и то колкото по-бързо, толкова по-добре.

Пар.9 от преходните и заключителните разпоредби на Закона е в пряка връзка с чл.15. Той също противоречи на Конституцията, тъй като предвижда възможност за решение на Народното събрание относно ускоряване на нормите за амортизация, но само по инициатива на Министерския съвет. Такава изключителна законодателна инициатива Конституцията дава на МС само по отношение на един единствен законопроект - този за държавния бюджет - чл.87 ал.2 от Конституцията. Други подобни ограничения обаче засягат пряко правото на законодателна инициатива на всеки народен представител, гарантирано им от чл.87, ал.1 от Конституцията.

НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ:

1. Венцеслав Димитров -
2. Стефан Д. Савов -
3. Валя Тачев
4. Емил Канздариев
5. Х-р Георги Карев
6. Цоньо Ботев
7. Николай Найданов
8. Георги Ананиев -
9. Златко Желев
10. Анастасия Д. Лозер
11. Иван Сил. Жебров
12. Георги Симеонов -
13. Стефан Личев -
14. Милко Давидов

15. Юмер Юмин Юмер
16. Ремзи Осман
17. Мехмед Юсефтула -
18. Табер Улонов
19. Кемаль Рустамов
20. Орман Дрананд -
21. Минахот Кимел -
22. Уво Тройков -
23. Звездан Кафедисев -
24. Мухамед Веринев -
25. Велко Чичев
26. Златко Димитров -
27. Атанасе Бумбашев -
28. Сато Сазанов -
29. Мариано Лукова
30. Юнон Браун -
31. Мухамед Ташев
32. Константин Ташев -
33. Руслан Арсенов
34. Иван Мосев -
35. Осман Октав
36. Свобода Стефанов
37. Виктор Кумарев
38. Димитр Каримов -
39. Крум Димитров Лавов -
40. Тодор Реднел -
41. Димитр Кривел -
42. Герман Димитров
43. Калчо Гурев -

44. Борисов Д.И.
45. Крамар Моисей
46. Вакушин Василий
47. Рема Егон -
48. Яно Минков -
49. Максим Димов -
50. Ибрак. Соколов -
51. Вонагичу Микодов.
52. проф. Александр Джуков